5.SINIF 1. TEMA
ÇALIŞMA FASİKÜLÜ

TÜRKÇE

Bu kitapçık ARDAHAN Ölçme Değerlendirme Merkezi tarafından hazırlanmıştır.

ALIŞTIRMA 1

Aşağıda verilen sözcükleri hem gerçek hem mecaz anlama gelecek şekilde birer cümlede kullanalım.

KÖPRÜ

Gerçek Anlam: ....

Mecaz Anlam: ....

BAYAT

Gerçek Anlam: ....

Mecaz Anlam: ....

HAVA

Gerçek Anlam: ....

Mecaz Anlam: ....

GÖLGE

Gerçek Anlam: ....

Mecaz Anlam: ....

DERİN

Gerçek Anlam: ....

Mecaz Anlam: ....

IŞIK

Gerçek Anlam: ....

Mecaz Anlam: ....

TAZE

Gerçek Anlam: ....

Mecaz Anlam: ....

KOKU

Gerçek Anlam: ....

Mecaz Anlam: ....

KARANLIK

Gerçek Anlam: ....

Mecaz Anlam: ....

KIZMAK

Gerçek Anlam: ....

Mecaz Anlam: ....

ALIŞTIRMA 2

ABARTMA: *Bir özelliğin ya da durumun olduğundan daha çok ya da daha az gösterilmesidir.*

Aşağıdaki şekilde, abartma cümlelerinin yer aldığı bölümleri sarı renge boyayalım.

Manda yuva yapmış söğüt dalına Yavrusunu sinek kapmış gördün mü?	Bir yağmur başlar ya inceden ince Bak o zaman topraktaki sevince
Bir bulut gezer yayla yayla Anadolu'yu Bir baştan bir başa selam götürür	Ben ki toz kanatlı bir kelebeğim Minicik gövdeme yüklü Kaf Dağı
Ağacın eyisi özünden olur Yiğidin eyisi sözünden olur	Sekizimiz odun çeker Dokuzumuz ateş yakar Kaz kaldırmış başın bakar Kırk gün oldu, kaynatırım kaynamaz

ALIŞTIRMA 3

Öğretmen deyimlerin gerçek ve mecaz anlamlı olabileceğini Altan ve Ebrar'a kavratmak amacıyla bir seksek oyunu hazırlar. Ebrar gerçek anlamlı deyimlerin olduğu karelere, Altan ise mecaz anlamlı deyimlerin olduğu karelere basacaklardır.

Buna göre Ebrar ve Altan'ın basması gereken karelerdeki deyimlerin numaralarını kutularına yazalım.

10) MAYMUN İŞTAHLI OLMAK

8) AD KOYMAK | 9) GÖZ GÖZE GELMEK

7) BAŞ GÖZ ETMEK

5) YAŞ TAHTAYA BASMAMAK | 6) ÇOĞU GİTTİ AZI KALDI

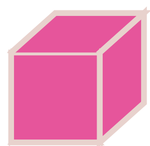
4) ÇAMUR ATMAK

2) İSMİ VAR CİSMİ YOK | 3) DİLİNE DOLAMAK

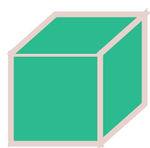
1) YÜKTE HAFİF PAHADA AĞIR

Ebrar'ın Kutusu

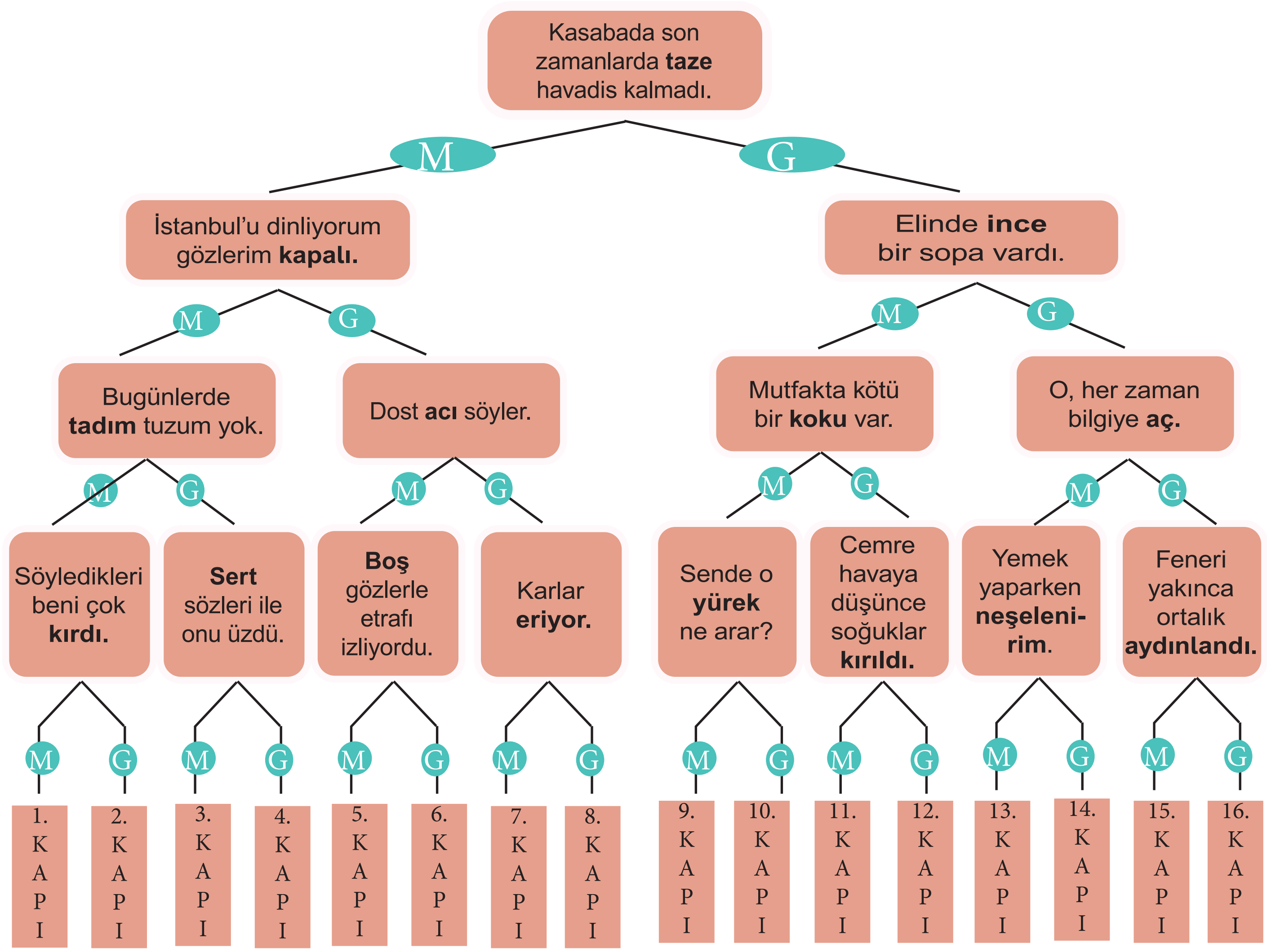
Altan'ın Kutusu

ALIŞTIRMA 4

Sezgi aşağıdaki cümlelerde koyu renkle yazılmış kelimelerin hangi anlamda kullanıldığını doğru olarak bulduğunda hangi kapıya ulaşır?(Gerçek anlam G, mecaz anlam M harfiyle gösterilmiştir.)

ALIŞTIRMA 5

Numaralanmış cümleleri noktanın bazı kullanım yerlerini belirten aşağıdaki ifadelerle eşleştiriniz.

I. Dersler 8.30'da başlıyor.
II. Cumhuriyet 29.10.1923'te ilan edildi.
III. Prof. unvanını 2019'da aldım.
IV. Konuştuklarımızı kimse duymasın.
V. Teyzemler İstanbul 4.Levent'te oturuyor.
VI. 10 . 10 = 100'dür.

Tamamlanmış cümlelerin sonuna konur. ----------	Kelimeleri bir veya birkaç harfi alınarak yapılan kısaltmaların sonuna konur. ----------	Tarihlerin yazımında gün,ay ve yılı ayırmak için kullanılır. ----------	Saat ve dakikayı ayırmak için kullanılır. ----------	Matematikte çarpı işareti olarak kullanılır. ----------	Sayı adlarında sıra belirtmek için kullanılır. ----------

ALIŞTIRMA 6

Aşağıdaki listede yer alan cümlelerden, içinde mecaz anlamlı sözcük bulunanların sonuna “M”**, sadece gerçek anlamlı sözcük bulunanların sonuna ise** “G” **koyunuz.**

1 - Evlat, biz artık eskidik. ....

2 - Eskimiş kıyafetleri çuvallara doldurduk. ....

3 - Taşları kırmak için özel bir makineye ihtiyaç varmış. ....

4 - Soğuğun etkisi gün geçtikçe kırıldı. ....

5 - Sözleriyle beni kalbimden vurdu. ....

6 - Sevinçten ne yapacağını bilemedi. ....

7 - Onu hayatımdan tamamen sildim. ....

8 - Mendiliyle yüzündeki boyayı sildi. ....

9 - İnşaat için ince kum lazımmış. ....

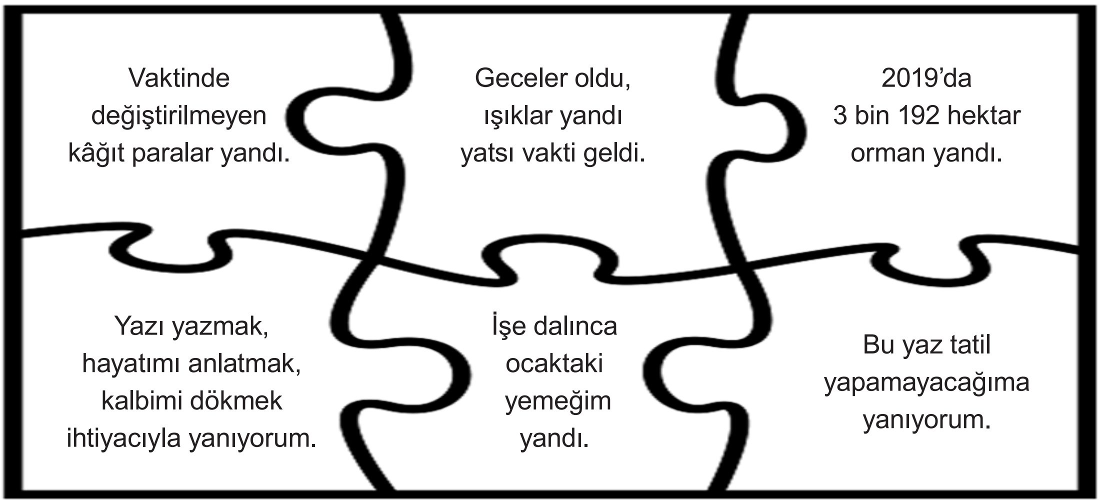
10 - O ince hesapların adamıdır. ....

11 - Evdeki beş boğaz onun eline bakıyor. ....

12 - Boğazım bugünlerde çok ağrıyor. ....

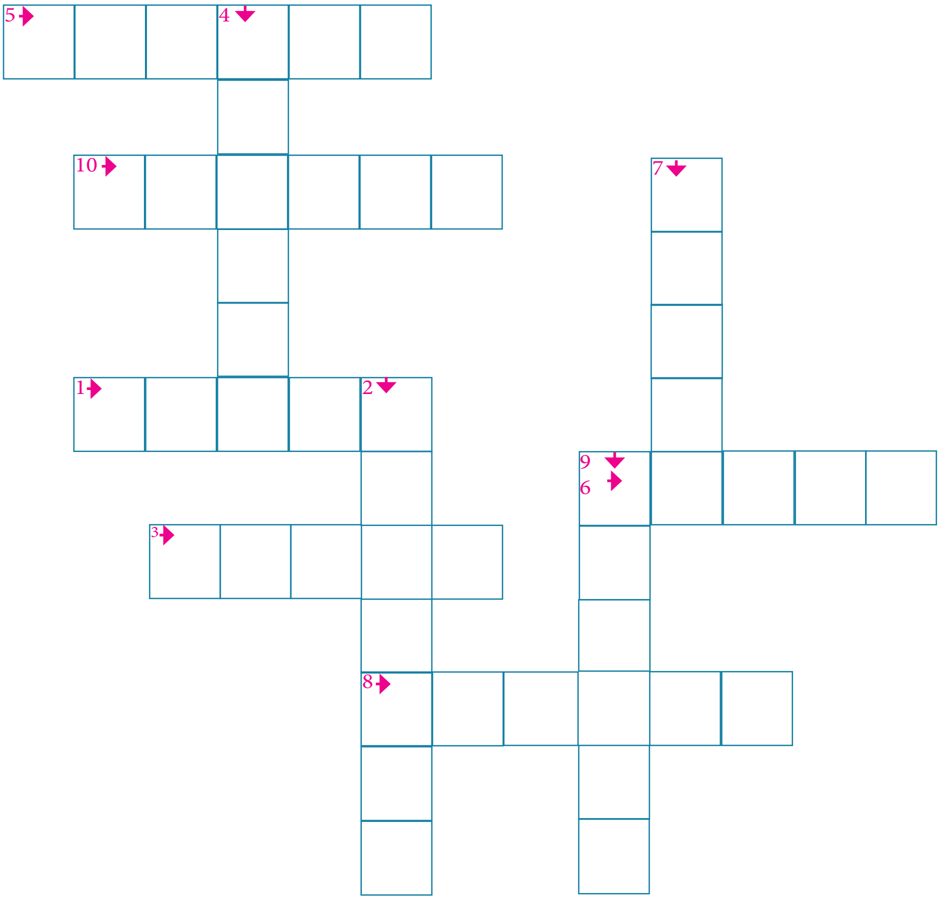
ALIŞTIRMA 7

Verilen yapbozda ‘’yanmak’’ **sözcüğünün gerçek anlamda kullanıldığı cümleleri** **mavi** **renge boyayalım.**

ALIŞTIRMA 8

HADİ BULMACA ÇÖZELİM!

1.Saat ve dakikayı ayırmak için kullanılan noktalama işareti nedir?

2.''Bir bakışın yüreğimi deldi geçti.'' cümlesinde hangi söz sanatı vardır?

3. "Dedem arkadaşı ile koyu bir sohbete dalmıştı." cümlesinde koyu kelimesi hangi anlamda kullanılmıştır?

4. "Çayı koyu sevmem." cümlesinde koyu kelimesi hangi anlamda kullanılmıştır?

5. Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarının arasına konur.

6.Toplumları oluşturan insanların her biri, fert.

7.İnsanı bir şeye veya bir kimseye karşı yakın ilgi ve bağlılık göstermeye yönelten duygu.

8.Aynı toprak parçası üzerinde bir arada yaşayan ve temel çıkarlarını sağlamak için iş birliği yapan insanların tümü, cemiyet.

9.Bir arada olma durumu.

10.Sözünde ve davranışlarında doğruluktan ayrılmayan,doğru kimse.

ALIŞTIRMA 9

Nokta ve virgülün kullanım yerleri ile ilgili aşağıdaki açıklamaları, doğru ise D, yanlış ise Y harfi ile eşleştiriniz.

Tarihlerde ay adları yazıyla yazıldığında ay adlarından önce ve sonra kullanılırım.

Sayılardan sonra sıra bildirmek için ben kullanılırım.

Sözcükleri kısaltmak tam benlik iş.

Kitap künyesi bensiz olmaz ki.

D

Y

İnternet adresi yazılacaksa ben yokum.

Maddeleri sıralamak benim için oldukça eğlencelidir.

Zamanı daha iyi anlamak için ayrılmalıdır dakikayla saat benim sayemde.

Ret, kabul, teşvik bildiren kelimelerden sonra konur.

Bir yazının maddelerini gösteren rakam veya harflerden sonra konur.

Kitap, dergi vb.nin künyelerinde yazar, eser, basımevi vb.maddelerden sonra konur.

Hitap için kullanılan kelimelerden sonra konur.

Anlama güç kazandırmak için tekrarlanan sözcüklerin sonuna konur.

D

Y

Dizeler yan yana yazıldığında aralarına konur.

Kendisiyle ilgili örnek verilecek cümlenin sonuna konur.

Tamamlanmamış cümlelerin sonuna konur.

Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelimelerin arasına konur.

ALIŞTIRMA 10

Dilimizde bir sözcük birden fazla anlama gelecek şekilde kullanılabilir. Elemek sözcüğü bunlardan biridir. Aşağıda elemek sözcüğünün anlamları ve kullanım yerleri verilmiştir. Her bir anlamı farklı renklerle temsil edilmiştir. **Buna göre verilen tabloyu uygun renklere boyayınız.**

Elemek

1. Elek yardımıyla ayıklamak veya incesini kabasından ayırmak, elekten geçirmek. (sarı)
2. Sınav veya yarışma yoluyla en iyileri seçmek. (mavi)
3. Bir yarışmacıyı yarışma dışı bırakmak, elimine etmek. (pembe)
4. Gözden geçirmek, ayıklamak, iyisini kötüsünden ayırmak. (kırmızı)

Son olaydan sonra arkadaşlarını tek tek eledi.	Sınavdaki soruların şıklarını eleyerek doğru cevaba ulaştı.
Kurabiye hamuruna unu eleyerek koydu.	Manavdaki elmaları çürüklerinden eledi.
Zaman azdı, konular fazlaydı, o da konuları eleyerek çalıştı.	Yarışmadaki atlet, rakiplerini eleyerek birinciliğe ulaştı.
Pirinç tanelerinin içindeki taşları güzelce eleyip pilav yaptı.	İşte deniz suyunun tuzunu eleyip, çölü sulayıp kazanılan meralar.

ALIŞTIRMA 11

Aşağıdaki ifadeleri eşleştirerek deyimler oluşturunuz.

• Defteri	saymak
• Tadı damağında	kapamak
• Tadı tuzu	bağlamak
• Tatlıya	vurmak
• Bağrına	ermek
• Baltayı taşa	kalmamak
• Başı göğe	kalmak
• Lafı ağzında	gevelemek
• Lokmasını	basmak

ALIŞTIRMA 12

Soluğu kesilmek	Bahtı kara olmak	Eli açık	Silip süpürmek
Ağzından bal damlamak	Su gibi akmak	Kafası kazan gibi olmak	Ağır basmak
Kafa kafaya vermek	Barut fıçısı gibi	Küplere binmek	Ağzından çıkanı kulağı duymamak

Aşağıdaki cümlelerde yer alan boşluklara, verilen deyimlerden hangilerini getirmek uygundur?

1) Bu iş için akşamdan beridir çalışıyorum ………………………………………………………………… .
2) Bunca olayın başına gelmesine inanamıyorum, senin …………………………………………… arkadaşım.
3) Çok sinirli bir yapısı var …………………………………………………… her an patlayacak.
4) Sabahtan beridir bir şey yemediğin belli oluyor tabağını ……………………………………………………………..
5) Ahmet ………………………….. bir insan. Paraya ihtiyacım olduğu zaman sakınmadan para verebiliyor.
6) Senin matematik yeteneğin …………………………………………………..Bu sebeple bilgi yarışmasına seçildin.
7) Bu işi birlikte yapabiliriz. ………………………………………………… bu işin altından kalkacağız.
8) Bu maraton koşusu benim …………………………………………………………………….. çok yoruldum.
9) Zaman ………………………………………………………….. Okula başladığım günü dün gibi hatırlıyorum.

ALIŞTIRMA 13

Mesut "oturmak" **kelimesinin anlamlarını ve bu anlamların kullandığı cümleleri eşleştirmek istiyor. Mesut'a eşleştirmeyi yapması için yardımcı olur musunuz?**

1. Bir yerde sürekli olarak kalmak, ikamet etmek.	I. Ütüsüz ve beli tam oturmamış pantolonunu çekti.
2. Biriyle beraber yaşamak.	II . Temelin bu tarafı on santim oturmuş.
3. Uygun gelmek, ölçüleri tam olmak.	III. Aynı semtte oturdukları için komşu da sayılırlar.
4. Toprak veya yapı çökmek, aşağı inmek.	IV. O günden beri amcamla oturuyorum.

ALIŞTIRMA 14

Aşağıdaki tahtada karışık hâlde verilen kelimelerden atasözü ve deyim oluşturunuz. Oluşturduğunuz atasözü ve deyimleri verilen başlıkların altına sıralayınız.

Ders : Türkçe
Konu: Atasözlerimiz Ve Deyimlerimiz

ne / aşına / doğrarsan / o / kaşığına / çıkar
taşa / vurmak / baltayı
bir / suda / bardak / koparmak / fırtına
süt / kedi / gibi / dökmüş / olmak
kopmak / dananın / kuyruğu
uzat / yorganına / ayağını / göre
dağ olur / bakarsan / bağ olur / bakmazsan

yazın / hoş / gölge/ kışın/ boş/ çuval
renkten / girmek / renge
ne / elinle / gelir / o / verirsen / seninle
eden / iyilik / bulur / iyilik
varmak / kulaklarına / ağzı
acele / ecele / giden / gider

ATASÖZLERİMİZ	DEYİMLERİMİZ
....	....
....	....
....	....
....	....
....	....
....	....
....	....
....	....
....	....
....	....
....	....
....	....
....	....
....	....

ALIŞTIRMA 15

TDK'dan Övgü

Türk Dil Kurumu (TDK), son albümünde deyim ve atasözüne yer veren ünlü sanatçıyı takdir etti. TDK yetkilileri bu sanatçının, atasözlerini ve deyimleri ustaca harmanladığını ifade etti.

SIRA SENDE : Yeni albüm hazırlığında olan bu sanatçıya şarkılarında kullanabileceği tasarruflu olma ile ilgili atasözlerini plağın etrafına yazarak yardım edebilirsin. Haydi, iş başına!

Tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır.	Abdal ata binince bey oldum sanır, şalgam aşa girince yağ oldum sanır.
Güneş balçıkla sıvanmaz.	Akara kokara bakma, çuvala girene bak.
Yorgan gitti, kavga bitti.	Abdal düğünden, çocuk oyundan usanmaz.
Yuvarlanan taş yosun tutmaz.	Aba vakti yaba, yaba vakti aba...
Dost dostun eyerlenmiş atıdır.	Söz gümüşse, sukût altındır.
Abanın kadri yağmurda bilinir.	Güvenme varlığa, düşersin darlığa.
Öküz öldü, ortaklık bozuldu.	Ayağını yorganına göre uzat.
Mum dibine ışık vermez.	Ak akçe kara gün içindir.

TASARRUF İLE İLGİLİ ATASÖZLERİ

ALIŞTIRMA 16

Aşağıda verilmiş olan cümlelerdeki boşlukları uygun olacak şekilde doldurunuz.

1. Genellikle gerçek anlamından az çok ayrı, kendine özgü bir anlam taşıyan kalıplaşmış söz öbeğine .... denir.
2. “Bardak yere düştü, kırıldı. ”cümlesindeki altı çizili olan sözcük……………………………….anlamda kullanılmıştır.
3. Hikâye unsurlarından biri olan………………………….unsurunda olayın nerede geçtiği anlatılır.
4. Bazı kısaltmaların sonuna........... konur.
5. “Seni dünyalar kadar seviyorum.” cümlesinde ……………………sanatı vardır.
6. “Marketten elma ( ) portakal ( ) armut ve erik aldı.” cümlesinde ayraç içine........ konur.
7. “Kalbi sıcak bir insandı.” cümlesindeki altı çizili sözcük………. anlamlıdır.
8. “Altın gibi bir kalbi vardı.” cümlesinde……………sanatı vardır.

ALIŞTIRMA 17

Hikâye dört temel ögeden oluşmaktadır: yer, zaman, şahıs ve olay. Buna göre aşağıdaki hikâyenin unsurlarını bulunuz.

Ali ve arkadaşları öğretmenlerinin verdiği araştırma ödevini yapmak için akşam vakti kütüphaneye gittiler. Ödevlerini yapmaya başlayan öğrencilerden biri konuşmaya başladı. Bunu gören Ali, arkadaşını uyarmak istedi. Kütüphanede gürültü yapılmamasının gerektiğini ona anlattı. Daha sonra öğrenciler hep birlikte ödevlerini bitirdiler ve eve gitmek için yola koyuldular.

ALIŞTIRMA 18

Bir deyim bulma oyununda öğrenciler, anahtar harfleri, artlarındaki rakam adedince kullanarak sözcüklerinin ilk harfi verilen deyimi tamamlayacaktır.
Siz de aşağıdaki anahtar harfleri kullanarak deyim bulma oyununa katılabilir, bu deyimlerin geçtiği cümleler kurabilirsiniz.

DEYİMLER

A_3 L_2 M_1 K_3 I_1

A.............. K........... CÜMLEM : ....

E_4 M_2 K_2 V_1 R_1

E.............. V........... CÜMLEM : ....

A_3 K_2 T_2 M_1 U_1 F_1

K.............. T........... CÜMLEM : ....

M_2 N_2 E_3 T_2 K_1 $İ_1$

M.............. E........... CÜMLEM : ....

ALIŞTIRMA 19

Arzu, demirbaş cinsi listesini alfabetik olarak düzenleyecektir. Arzu'ya yardım etmeye ne dersiniz?

NO	DEMİRBAŞ CİNSİ
1	Öğretmen Masası
2	Kitaplık
3	Akıllı Tahta
4	Projeksiyon
5	Pano
6	Öğrenci Sırası
7	Askı
8	Gözlü Öğrenci Dolabı
9	Perde
10	Saat

NO	DEMİRBAŞ CİNSİ (Alfabetik)
1	
2	
3	
4	
5	
6	
7	
8	
9	
10	

ÜNİTE DEĞERLENDİRME TESTİ

1. Zeynep'ten aşağıdaki cümlelerde kalın yazılmış sözcüklerin eş anlamlılarını bulmaca tablosundaki uygun yerlere yazması isteniyor. Bulmaca tamamlandıktan sonra pembe kutucuklara denk gelen harflerden anlamlı bir kelime türetmesi isteniyor.

K			K			
I		M		K		
		Y	A			

- **Al** bayrağım gökyüzünde dalgalanıyor.
- Ülkemizin en uzun **nehri** Kızılırmak nehridir.
- **Siyah** gökyüzünde hiç yıldız yoktu.
- Çocuklar bu soruya kim **cevap** verecek?

Zeynep'in pembe kutucuklardaki harfleri kullanarak türettiği kelime aşağıdakilerden hangisi olabilir?

A) MERAK

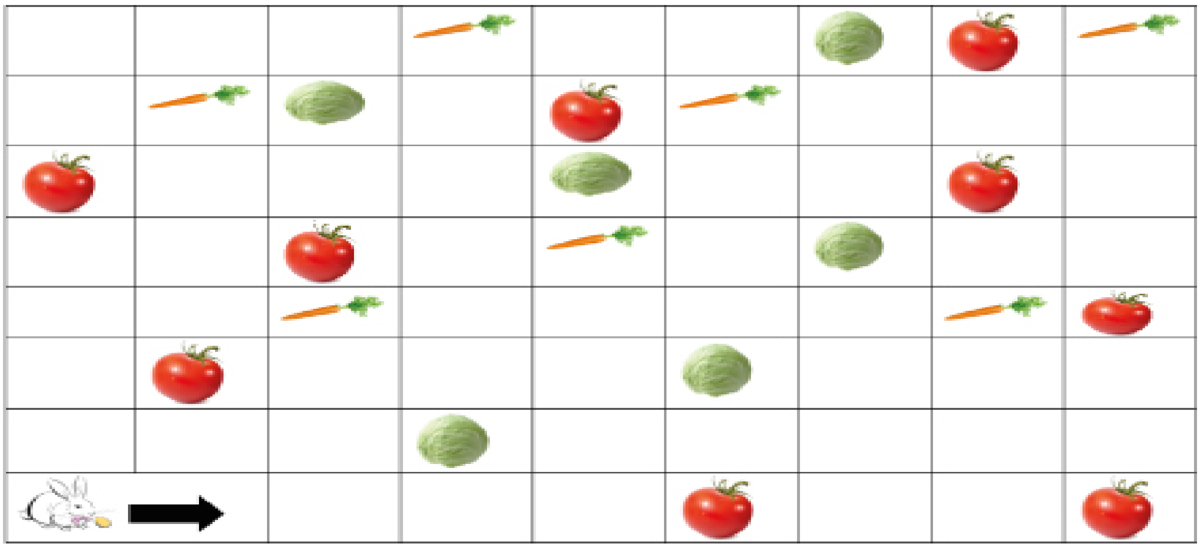
B) MARTI

C) MARKA

D) MESAJ

2. Bir tavşan aşağıdaki yönergelerden hareketle, verilen labirentte ilerlemekte ve üzerinden geçtiği karelerdeki sebzeleri yemektedir.

1-Tavşan sağ tarafa (→) iki kare kadar gidiyor.
2-Tavşan yukarı tarafa (↑) üç kare kadar gidiyor.
3- Tavşan sağ tarafa (→) dört kare kadar gidiyor.
4-Tavşan sol tarafa (←) beş kare kadar gidiyor.

Buna göre tavşanın yediği sebzeler aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir?

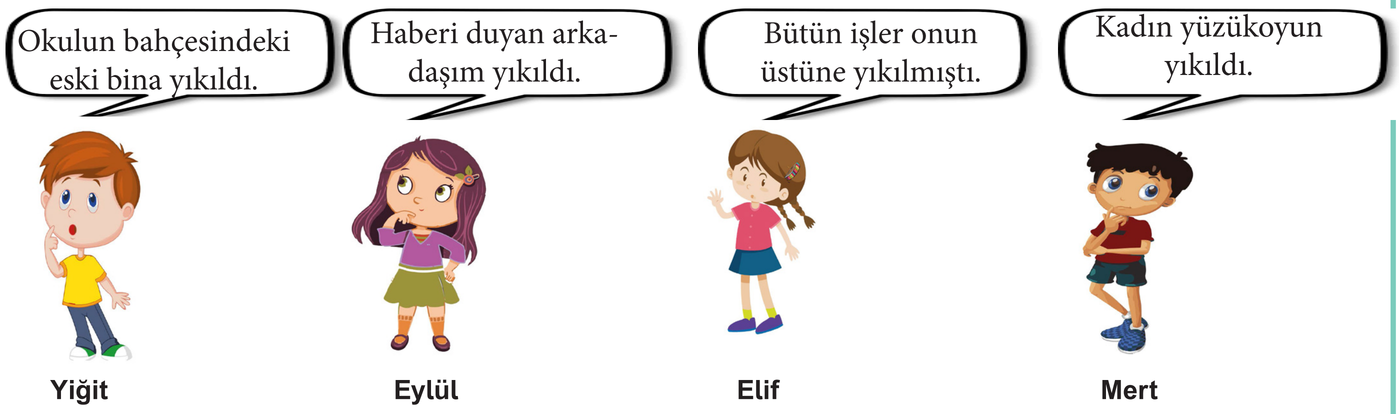
A)

B)

C)

D)

3. Aşağıdaki öğrencilerin kurduğu cümlelerin hangisinde “yıkılmak” **kelimesi mecaz anlamda kullanılmıştır?**

A) Eylül-Elif
B) Elif-Yiğit
C) Yiğit-Mert
D) Eylül-Mert

4. Dört arkadaş Türkçe Sözlük'ten rastgele sözcükler seçerek bunları gerçek veya mecaz anlamda kullandıkları bir oyun oynamaktadır. Öğrencilere rastgele gelen sözcükler aşağıda verilmiştir.

Ali → *“yeşermek”* : Bahçemiz baharın gelmesiyle yeniden <u>yeşerdi.</u>
Tarık → *“yazmak”* : Tüm dertlerini bana bir bir <u>döktü.</u>
Ayşe → *“yıkılmak”* : Amacım sohbet ederek onu <u>açmaktı.</u>
Sevim → *“yanmak”* : Çalışırken zaman hızlı <u>akıyordu.</u>

Öğrenciler oyunun ilk turunda seçtikleri sözcükleri mecaz anlamda kullanacaktır. Sözcükleri mecaz anlamda kullanmayan oyun dışı kalacaktır.

Bu bilgilere göre kim oyun dışı kalmıştır?

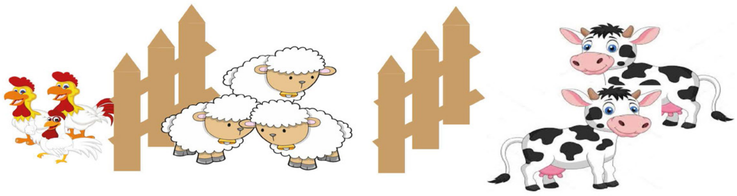
A) Ali
B) Tarık
C) Ayşe
D) Sevim

5. Oğuzhan, sıcak bir yaz sabahı işe gitmek için evden çıkacağı sırada kapının kenarına sıkıştırılmış bir mektup gördü. İşe geç kalmamak için mektupta yazılanları üstünkörü okudu.

Oğuzhan’ın mektubu okuma şeklini <u>en iyi</u> karşılayan deyim aşağıdakilerden hangisidir?

A) Gözden geçirmek
B) Göz gezdirmek
C) Göz ardı etmek
D) Gözünü dört açmak

6. Görselde Mehmet Bey'in çiftliği verilmiştir. Mehmet Bey çiftliğindeki hayvanların birbirine karışmaması için aralarına çit çekerek ayırmıştır.

Çiftlikteki tellerin yaptığı işe benzer olarak virgül, aynı görevde kullanılan sözcükleri birbirinden ayırır.

Aşağıdaki cümlelerden hangisinde virgül belirtilen görevde kullanılmıştır?

A) Peki, seninle çalışmayı kabul ediyorum.

B) Tavuklar, kanatlı olmalarına rağmen kuşlar gibi uçamazlar.

C) Erciyes, Ağrı ve Süphan volkanik dağlarımızdan birkaçıdır.

D) İşleri biraz ihmal ettim, kısa sürede toparlayacağım.

7. Dört arkadaş kendi ürettikleri bir oyunu oynamaktadır. Bu oyunda kartlar üzerinde sözcükler ve sözcüklerin hangi anlamda kullanılacağı yazılmıştır. Kartı çeken kişi buna göre cümle kurar ve cümleyi doğru kurduğunda puan kazanır. Dört arkadaşın çektiği kartlar aşağıda verilmiştir.

GİTMEK	YAZMAK	KIRMAK	BESLEMEK
....	....	....	....
Mecaz Anlam	Gerçek Anlam	Mecaz Anlam	Gerçek Anlam

Buna göre aşağıdaki cümlelerden hangisini kuran öğrenci puan <u>kazanamamıştır</u>?

A) Bu işin sonu nereye gider.

B) Olanları hemen gidip günlüğüme yazmalıyım.

C) Galiba arkadaşımı biraz kırdım.

D) Onlara karşı daima şefkat beslemişizdir.

8. Arkadaşlarının anlattığı olaylara sürekli deyimlerle cevap vermeyi seven Arif ile arkadaşları Selen, Aydın, Gülperi ve İbrahim arasında aşağıdaki diyalog geçmiştir:

Selen: Tecrübesiz olduğum için kardeşimin oyuncağını tamir etmeye çalıştım. Çalışırken onu iyice bozdum.
Arif: Acemi çaylak seni!

Aydın: Okul temsilcisi seçimlerinde kesinlikle ben seçileceğim. Şimdiden zafer konuşmamı hazırlıyorum.
Arif: Dereyi görmeden paçaları sıvama.

Gülperi: Öğretmenimizin söylediği gibi günlük tekrar yapıyorum. Netlerim gün geçtikçe artıyor.
Arif: Gerisi çorap söküğü gibi gelir.

İbrahim: Sınavdan düşük not almışım.
Arif: Bakıyorum da ağzın kulaklarında.

Buna göre Arif, hangi arkadaşına yanlış bir deyim ile cevap vermiştir?

A) Gülperi'ye
B) Aydın'a
C) İbrahim'e
D) Selen'e

9.

1) Azıcık aşım ağrısız başım.	k) Düşenin dostu olmaz.
2) Doğru söyleyeni dokuz köyden kovarlar.	l) Fazla mal göz çıkarmaz.
3) Dost kara günde belli olur.	m) Eğri oturup doğru konuşalım.

Aşağıdakilerin hangisinde karşıt nasihatler içeren atasözleri eşleştirilmiştir?

A) 1 ↔ m, 2 ↔ k, 3 ↔ l
B) 1 ↔ k, 2 ↔ m, 3 ↔ l
C) 1 ↔ l, 2 ↔ m, 3 ↔ k
D) 1 ↔ l, 2 ↔ k, 3 ↔ m

10. Aslı, annesiyle gittiği çınar ağaçlarıyla çevrili parkta oyun oynarken bir kuş sesi duydu. Sesin geldiği tarafa gidince çınar ağacındaki yuvasından düşmüş bir yavru kuş buldu. Kuşun iyi olduğunu gören Aslı çok sevindi ve ona yardım etmek istedi. Çünkü yavru kuş tek başına yuvasına çıkamayacak kadar küçüktü. Bunun üzerine yavru kuşu eline alarak - - - -

Bu parça aşağıdakilerden hangisiyle tamamlanırsa Aslı, yavru kuşa yardım etmiş olur?

I. ona gülümsedi.
II. ağaca tırmanıp onu yuvasına bıraktı.
III. “Ne kadar sevimli bir kuşsun.” diye seslendi.
IV. annesinin yanına gitti.

A) I. B) II. C) III. D) IV.

11. Serhat’tan aşağıda yazılan her doğru ifade için yandaki şekilden bir kutucuğu kırmızı renge, aşağıda yazılan her yanlış ifade için ise bir kutucuğu mavi renge boyaması isteniyor.

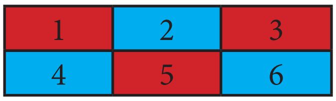
DOĞRU

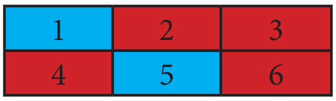
YANLIŞ

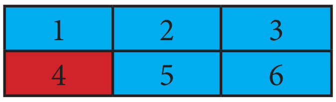
1	2	3
4	5	6

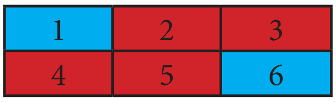
1) “Bu yediğim elma çok tatlı.” cümlesinde “tatlı” sözcüğü mecaz anlamda kullanılmıştır.
2) “Bu sefer ağır olan poşeti sen al.” cümlesinde “ağır” sözcüğü gerçek anlamda kullanılmıştır.
3) “Bu işi yapamazsak yandık.” cümlesinde “yanmak” sözcüğü mecaz anlamda kullanılmıştır.
4) “Tatlı tatlı konuşuyor.” cümlesinde “tatlı” kelimesi mecaz anlamda kullanılmıştır.
5) “Çok ağır konuşuyorsun.” cümlesinde “ağır” sözcüğü gerçek anlamda kullanılmıştır.
6) “Tavayı tutarken elim yandı.” cümlesinde “yanmak” sözcüğü gerçek anlamda kullanılmıştır.

Serhat doğru sayıda boyama yaptığına göre aşağıdakilerden hangisi Serhat’ın boyadığı şekil olabilir?

A)

B)

C)

D)

12. Aşağıdaki cümlelerden hangisinin içeriği hayal ürünüdür?

A) Oyunda başarılı olunca çok sevindi.

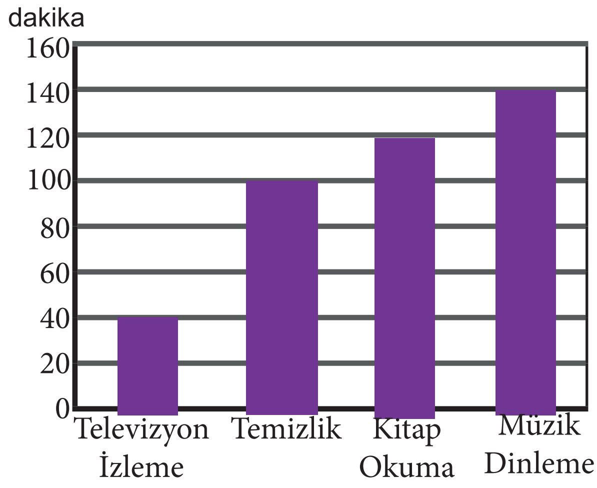
B) O zamanlar İstanbul’a gitmek bir hayaldi.

C) Üç başlı ejderha çocuğu kanatlarının altına aldı.

D) Bugün en sevdiğim parka gittim.

13. Yandaki grafikte Göktuğ'un pazar etkinlikleri gösterilmektedir.

Bu grafiğe göre Göktuğ'un pazar etkinlikleri için aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

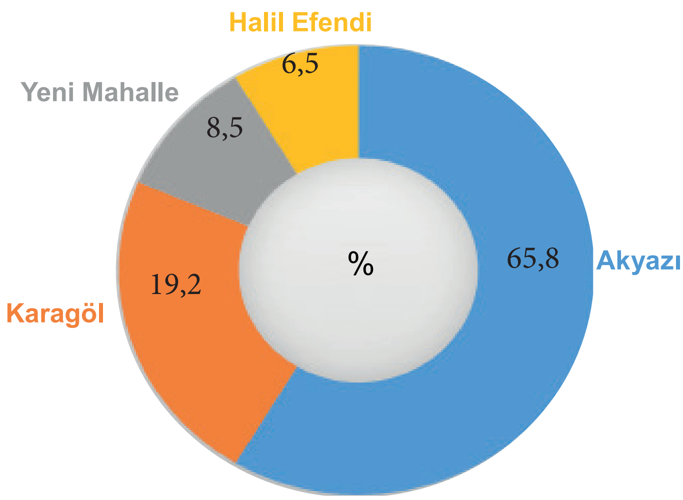
A) Müzik dinlemeye yüz yirmi dakika ayırmaktadır.

B) Kitap okumaya televizyon izlemekten daha fazla vakit ayırmaktadır.

C) En az, temizliğe vakit ayırmaktadır.

D) Kitap okuma süresi arttıkça müzik dinleme süresi de artmaktadır.

14. Aşağıdaki grafikte bir okulun öğrencilerinin oturdukları mahallelere göre dağılımı verilmiştir.

Bu bilgiden hareketle okulun öğrencileri ile ilgili hangisi <u>söylenemez</u>?

A) En az öğrencinin oturduğu mahalle Karagöl değildir.

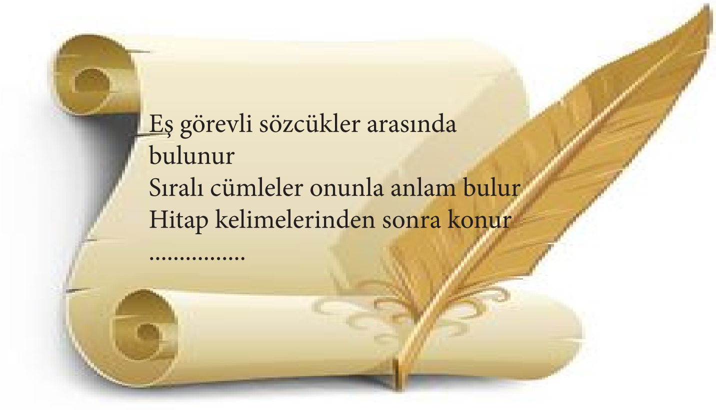
B) Akyazı, ilin en büyük mahallesidir.

C) Yeni Mahalle, oturan öğrenci sayısı bakımından üçüncü sıradadır.

D) Halil Efendi'de oturan öğrenci sayısı Yeni Mahalle'ye göre azdır.

15. Yandaki şiirin dizeleri, bir noktalama işaretinin kullanım alanlarından söz etmektedir.

Buna göre şiirin son dizesi aşağıdakilerden hangisi olmalıdır?

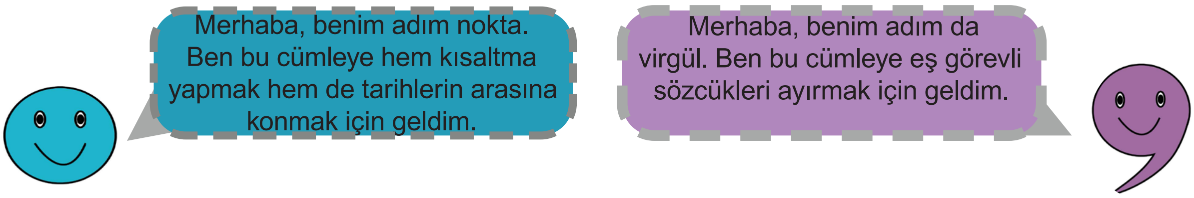
A) Sayıların yazılışında kesirleri ayırmak için konur.

B) Her cümlenin sonunda dimdik ayakta durur.

C) Çarpma işlemlerinde başroller hep onundur.

D) Bazı kısaltmaların sonuna konur.

16. Bir gün nokta ve virgül bir cümlede karşılaşır ve aralarında şu konuşma geçer:

Bu konuşmadan hareketle nokta ve virgülün, aşağıdaki cümlelerin hangisinde karşılaştığı söylenebilir?

A) Senin doğum tarihin, 15.03.2009 değil mi?

B) Kadir, okulunun en çalışkan öğrencilerinden biriydi.

C) Ülkemizde yıl içerisinde ilkbahar, yaz, sonbahar ve kış mevsimleri yaşanmaktadır.

D) Kevser, Hamit vd.nin işe başlama tarihi 12.02.2005’tir.

17. Aşağıdaki atasözlerinden hangisi hem gerçek hem mecaz anlam içermektedir?

A) Acele ile menzil alınmaz.

B) Armut dibine düşer.

C) Minareyi çalan kılıfını hazırlar.

D) Aç doymam, tok acıkmam sanır.

18. *Salih alışveriş yapmak için evden çıktı ( ) Daha sonra marketten aldığı elma ( ) armut ( ) çilek ve vişneyi dolaba koydu ( )*

Bu metinde yay ayraçla belirtilen yerlere aşağıdakilerin hangisinde verilen noktalama işaretleri sırasıyla getirilmelidir?

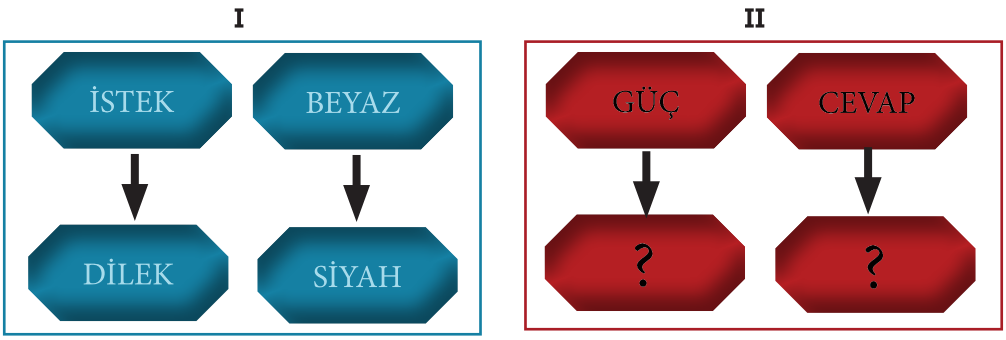
A) (.) (,) (,) (.)

B) (.) (,) (,) (,)

C) (,) (,) (,) (.)

D) (,) (,) (.) (.)

19.

Birinci görselde yer alan sözcük çiftleri arasındaki anlam ilişkisinin ikinci görselde de olduğu bilindiğine göre soru işareti (?) ile belirtilen yerlere getirilmesi gereken sözcükler aşağıdakilerin hangisinde sırasıyla verilmiştir.

A) Güçlü - Soru

B) Kuvvet-Yanıt

C) Kuvvet- Soru

D) Yanıt- Kuvvet

20. (I) Öncelikle ortaya konan düşünceleri tarttı.
(II) Elindeki bardakları masaya koydu.
(III) Yeni alınan makineyi çok sevmişti.
(IV) İşçiler buğdayı savurarak taneyi samandan ayırıyordu.

Numaralanmış cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük mecaz anlamda kullanılmıştır?

A) I.

B) II.

C) III.

D) IV.

21. "Banktaki, güvenlik görevlisine seslendi." **cümlesinde virgül niçin kullanılmıştır?**

A) Birbiri ardınca sıralanan eş görevli kelime ve kelime gruplarını ayırmak için

B) Anlama güç kazandırmak için

C) Anlam karışıklığını önlemek için

D) Sıralı cümleleri birbirinden ayırmak için

22. Noktanın kullanım yerlerinden bazıları şunlardır:

» Bazı kısaltmaların sonuna konur.
» Saat ve dakikayı gösteren sayıları birbirinden ayırmak için konur.
» Sayılardan sonra sıra bildirmek için konur.

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bu kullanım yerlerinden herhangi biri <u>örneklenmemiştir</u>?

A) Yüzme müsabakasında 2. olmuş.

B) 12.08.1998'de ilk kitabı yayımlanır.

C) O apartmanın 3 No.lu dairesinde yedi yıl oturdum.

D) Toplantı 16.30'da bitecek.

23. Övün ey Çanakkale, (I) cihan durdukça övün!
Ömründe göstermedin bin,(II) düşmana bir gün.(II)
Sen bir büyük milletin savaşa girdiği gün, (IV)
Başına yüz milletin birden üşüştüğü yersin!

Bu dizelerde numaralanmış noktalama işaretlerinden hangisi yanlış kullanılmıştır?

A) I. B) II. C) III. D) IV.

CEVAP ANAHTARI

ALIŞTIRMA 1
Öğrenci cevapları değerlendirilir.

ALIŞTIRMA 2

Manda yuva yapmış söğüt dalına, Yavrusunu sinek kapmış duydun mu?	Bir yağmur başlar ya inceden ince, Bak o zaman topraktaki sevince.
Bir bulut gezer yayla yayla Anadolu'yu Bir baştan bir başa selam götürür.	Ben ki toz kanatlı bir kelebeğim. Minicik gövdeme yüklü Kaf Dağı.
Ağacın eyisi özünden olur Yiğidin eyisi sözünden olur	Sekizimiz odun çeker, Dokuzumuz ateş yakar. Kaz kaldırmış başın bakar, Kırk gün oldu, kaynatırım kaynamaz.

ALIŞTIRMA 3

EBRAR:
YÜKTE HAFİF PAHADA AĞIR
İSMİ VAR CİSMİ YOK
ÇOĞU GİTTİ AZI KALDI
AD KOYMAK
GÖZ GÖZE GELMEK

ALTAN:
DİLİNE DOLAMAK
ÇAMUR ATMAK
YAŞ TAHTAYA BASMAMAK
BAŞ GÖZ ETMEK
MAYMUN İŞTAHLI OLMAK

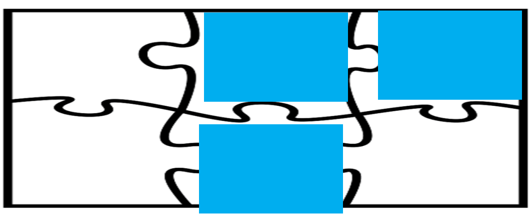
ALIŞTIRMA 4
M - G - M - M - 5 NOLU KAPI

ALIŞTIRMA 5

Tamamlanmış cümlelerin sonuna konur.	Kelimeleri bir veya birkaç harfi alınarak yapılan kısaltmaların sonuna konur.	Tarihlerin yazımında gün,ay ve yılı ayırmak için kullanılır.	Saat ve dakikayı ayırmak için kullanılır.	Matematikte çarpı işareti olarak kullanılır.	Sayı adlarında sıra belirtmek için kullanılır.
IV	III	II	I	VI	V

ALIŞTIRMA 6
1.mecaz 2.gerçek 3.gerçek 4.mecaz 5.mecaz 6.gerçek
7.mecaz 8.gerçek 9.gerçek 10.mecaz 11.mecaz 12.gerçek

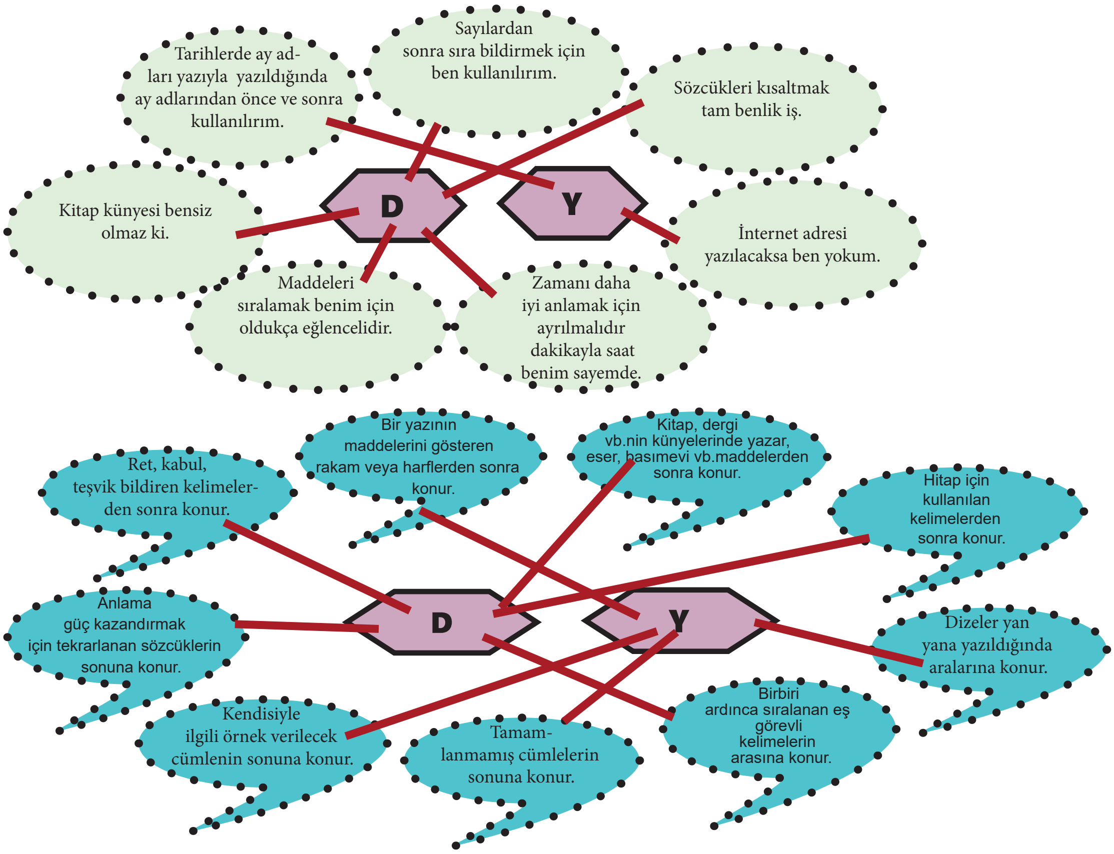
ALIŞTIRMA 7

ALIŞTIRMA 8

1. NOKTA	2. ABARTMA	3.MECAZ	4. GERÇEK	5. VİRGÜL
6. BİREY	7. SEVGİ	8. TOPLUM	9. BİRLİK	10. DÜRÜST

ALIŞTIRMA 9

ALIŞTIRMA 10

Son olaydan sonra arkadaşlarını tek tek eledi.	Sınavdaki soruların şıklarını eleyerek doğru cevaba ulaştı.
Kurabiye hamuruna unu eleyerek koydu.	Manavdaki elmaları çürüklerinden eledi.
Zaman azdı konular fazlaydı o da konuları eleyerek çalıştı.	Yarışmadaki atlet rakiplerini eleyerek birinciliğe ulaştı.
Pirinç tanelerinin içindeki taşları güzelce eleyip pilav yaptı.	İşte deniz suyunun tuzunu eleyip çölü sulayıp kazanılan meralar.

ALIŞTIRMA 11

Defteri kapamak. Tadı damağında kalmak. Tadı tuzu kalmamak. Tatlıya bağlamak.
Bağrına basmak. Baltayı taşa vurmak. Başı göğe ermek. Lafı ağzında gevelemek. Lokmasını saymak.

ALIŞTIRMA 12

1)Kafası kazan gibi olmak
2)Bahtı kara olmak
3)Barut fıçısı gibi
4)Silip süpürmek
5)Eli açık
6)Ağır basmak
7)Kafa kafaya vermek
8) Soluğu kesilmek
9)Su gibi akmak

ALIŞTIRMA 13

1 - III   2 - IV   3 - I   4- II

ALIŞTIRMA 14

ATASÖZLERİMİZ

Ne doğrarsan aşına çıkar o kaşığına.
Ayağını yorganını göre uzat.
Bakarsan bağ olur, bakmazsan dağ olur.
Yazın gölge hoş, kışşın Çuval boş.
Ne verirsen elinle o gelir seninle.
İyilik eden, iyilik bulur.
Acele giden, ecele gider.

DEYİMLERİMİZ

Baltayı taşa vurmak.
Bir bardak suda fırtına koparmak.
Süt dökmüş kedi gibi olmak.
Dananın kuyruğu kopmak.
Renkten renge girmek.
Ağzı kulaklarına varmak.

ALIŞTIRMA 15

Güvenme varlığa düşersin darlığa.
Ayağını yorganına göre uzat.
Ak akçe kara gün içindir.
Akara kokara bakma çuvala girene bak.
Altını saklamak değil, kuruşu saklamak hünerdir.
Aba vakti yaba, yaba vakti aba.
Her çok azdan olur.

ALIŞTIRMA 16

1- Deyim   2- Gerçek   3- Mekân   4- Nokta   5- Abartma   6- Virgül   7- Mecaz   8- Benzetme

ALIŞTIRMA 17

YER : Kütüphane   ZAMAN : Akşam   KARAKTERLER : Ali ve arkadaşları

OLAY : Ali ve arkadaşlarının araştırma yapmak için kütüphaneye gitmeleri ve bu sırada Ali'nin konuşan arkadaşını uyarması

ALIŞTIRMA 18

AKLI KALMAK - EMEK VERMEK - KAFA TUTMAK - MİNNET ETMEK

ALIŞTIRMA 19

NO	DEMİRBAŞ CİNSİ (Alfabetik)
1	AKILLI TAHTA
2	ASKI
3	GÖZLÜ ÖĞRENCİ DOLABI
4	KİTAPLIK
5	ÖĞRENCİ SIRASI
6	ÖĞRETMEN MASASI
7	PANO
8	PERDE
9	PROJEKSİYON
10	SAAT

ÇOKTAN SEÇMELİ SORU CEVAPLARI

1. B	2. B	3. A	4. A	5. B
6. C	7. D	8. C	9. C	10. B
11. B	12. C	13. B	14. B	15. A
16. D	17. B	18. A	19. C	20. A
21. C	22. B	23. B		

meb.gov.tr